

Ο ΝΟΜΟΣ ΤΗΣ ΡΕΤΖΕΠ ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΣΤΗ ΘΑΣΟ

Αναστάσιος Δ. Καπόλλας

Το θέμα που θα αναπτύξω, με αναφορά σε ανέκδοτα έγγραφα –πωλητήρια ακινήτων– έχει σχέση και με την απονομή της δικαιοσύνης στον τόπο μας, την εφαρμογή των κανόνων και των οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για ανεξάρτητη δικαιοσύνη και δίκαιη κρίση και την υποχρέωση του δικαστή να αιτιολογεί τις αποφάσεις του, αλλά και να ερευνά και να σταθμίζει τα νομικά επιχειρήματα και τους ισχυρισμούς των διαδίκων.

Αναφέρομαι ειδικότερα σε αποφάσεις του Πρωτοδικείου Καβάλας, οι οποίες δέχονται τους ισχυρισμούς του Δημοσίου ότι για την απόκτηση εμπραγμάτου δικαιώματος επί ακινήτων στη Θάσο κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας ήταν απαραίτητη η έκδοση τίτλου του τουρκικού κτηματολογίου, ενώ αντιπαρέρχονται σιγή τις νομικές σχέσεις και επιχειρήματα των ιδιωτών και την μέχρι τότε νομολογία.

Για την ορθή αντιμετώπιση του ζητήματος, αν έχουν νομική ισχύ τα ιδιωτικά πωλητήρια έγγραφα της περιόδου αυτής, απαραίτητη είναι η παραπομπή στις πηγές του δικαίου, αλλά και ο συνδυασμός με το Οθωμανικό νομικό σύστημα και την τριπλή διαμάχη της εποχής εκείνης μεταξύ του Οθωμανικού, του Βυζαντινού και του εθιμικού ή δημόδους δικαίου. Το δημόδες δίκαιο ήταν αυτό που εφαρμόζαν οι προεστοδημογεροντίες κατά την άσκηση των δικαστικών αρμοδιοτήτων που είχαν παραχωρηθεί σ' αυτές.

Ο Ελληνικός Αστικός Κώδικας, που τέθηκε σε ισχύ το 1946, στο πρώτο άρθρο του ορίζει ότι «πηγές του δικαίου είναι οι νόμοι και τα έθιμα», ενώ στο δεύτερο άρθρο ορίζει ότι ο νόμος διατηρεί την ισχύ του, εφ' όσον άλλος κανόνας δικαίου δεν τον κατάργησε ρητά ή σιωπηρά. Καθιερώνεται συνεπώς στο νομικό μας σύστημα η ισοτιμία ή ισοδυναμία νόμου και εθίμου. Η διάταξη του άρθρου 2 παρ. 9 του ν.δ. 7-10/5/1946 ότι το έθιμο δεν καταργεί νόμο, δεν αποδυναμώνει την αρχή αυτή της ισοδυναμίας, διότι πέραν του ότι η διάταξη αυτή έχει χαρακτηριστεί αντισυνταγματική ως αντικείμενη στην αρχή της διακρίσεως των λειτουρ-

γιών και την αρχή ότι όλες οι εξουσίες πηγάζουν από το λαό (Ν. Πανταζόπουλος, Σημαντήρας και άλλοι), κατά την ορθότερη άποψη, αφορά μόνον τους κανόνες δημοσίας τάξεως, οι δε λοιποί μπορούν να τεθούν εκποδών ή να καταργηθούν με έθιμο (Μπαλής, Τούσης, Σπυριδάκης - Περάκης). Τα έθιμα, συνεπώς, αποτελούν ισότιμη με το νόμο πηγή δικαίου και δεν μπορούν να αγνοηθούν ιδίως από τους λειτουργούς του δικαίου.

Η ιδιομορφία εξάλλου και οι ειδικές συνθήκες που επικρατούσαν στη Θάσο από πολιτική και διοικητική άποψη, την περίοδο που μας απασχολεί, και η περιορισμένη αυτονομία που είχε παραχωρηθεί, δεν μπορούν να αγνοηθούν, αφού αποτέλεσαν την θερμοκοιτίδα μέσα στην οποία αναπτύχθηκαν οι άγραφοι κοινοτικοί θεσμοί, σαν πρωτογενείς πηγές δικαίου, ενώ γενεσιουργός λόγος ήταν η μακρά και ομοιόμορφη άσκηση, σε αντιστοιχία με την πεποίθηση ότι εφαρμόζονται κανόνες δικαίου.

Με βάση τα όσα έχουν εκτεθεί και με αναφορά στα κείμενα που έχουν διασωθεί, μπορούμε να αξιολογήσουμε τα βασικά στοιχεία ως προς τη μορφή του δικαίου που εφαρμόζαν τα αρμόδια όργανα, αρχικά οι «προεστοδημογεροντίες» και μεταγενέστερα το Πρωτοδικείο Θάσου και να συναγάγουμε τα συμπεράσματα ως προς τον τρόπο μεταβίβασης της κυριότητας επί ακινήτων.

Πηγές που παραπέμπουν στη μορφή αυτή της κοινοτικής δικαστικής εφαρμογής της δικαιοσύνης πραγματικότητας του εθιμικού δικαίου είναι η *προφορική παράδοση* και τα *έγγραφα* κείμενα, δημοσιευμένα και ανέκδοτα, όπως «το κατάστιχο δικαστικών αποφάσεων» περιόδου 1873-1881 του Παπάζ μαχαλά (Καζαβήτι) και κατ' εξοχήν ο Κώδικας αποφάσεων του Πρωτοδικείου Θάσου της περιόδου 1896-1897, καθώς και αριθμός πωλητηρίων εγγράφων που είτε έχουν δημοσιευθεί, είτε φυλάσσονται στο Δημοτικό Λαογραφικό Μουσείο Καβάλας, είτε παραμένουν στα αρχεία παλιών οικογενειών. Μερικά έχουν γραφεί σε έντυπα που φέρουν τον τουρκικό ντουγρά, προφανώς για να προσδώσουν μεγαλύτερο κύρος στο κείμενο ή έχουν συνταγεί ενώπιον μητροπολιτών ή δημογεροντιών, τα περισσότερα όμως έχουν γραφεί από ιδιώτες, τους γραφείς, που συνήθως υπογράφουν ως μάρτυρες και φέρουν τις υπογραφές πωλητών και αγοραστών, οι οποίοι, αν είναι αγράμματοι, «δακτυλοτυπούν» ή «σταυροσημειούν». Μερικές φορές επικυρώνονται από τις τοπικές αρχές, για περισσότερη κατοχύρωση.

Ιδιωτικά ανέκδοτα έγγραφα, τα οποία μελέτησα, είναι τα εξής:

α) Εννέα πωλητήρια ακινήτων από το αρχείο Φυλακτάκη των Μαριών, των ετών 1874-1879, που έχουν γραφεί σε έντυπα που φέρουν τον τουρκικό ντουγρά, καθώς και τις υπογραφές μαρτύρων και προεστών των Μαριών. Το αρχείο βρίσκεται στο Δημοτικό Λαογραφικό Μουσείο Καβάλας. Άλλα δύο έγγραφα προέρχονται από το αρχείο της οικογένειας Θεμελή.

β) Το από 16 Φεβρουαρίου 1877 έγγραφο, στο οποίο αναγράφεται μεταξύ άλλ-

λων: «και επειδή δυνάμει του νόμου το συμφωνητικόν μου ισχύει, ως εκ τούτο σήμερα έδωσα το παρόν μου εις τον... ότι του λοιπού ουδεμίαν απαίτησιν έχω παρ' αυτού...». Το έγγραφο προέρχεται από το αρχείο του Ν. Βασιλικού.

γ) Η από 20 Φεβρουαρίου 1883 αναφορά του Αναστασίου Αυγουστή προς το Γενικό Διοικητή Θάσου Τοσούν βέη, ο οποίος την αποστέλλει στο Δημοτικό Συμβούλιο Κάστρου με την παραγγελία: «Η εξακριβωσις της ανωτέρω υποθέσεως ανατίθεται εις το Δημοτικόν Συμβούλιον της χώρας Κάστρου, το οποίον πρέπει να λάβει υπ' όψιν του το πωλητήριο και αποφασίσει». Το πωλητήριο ήταν υπογεγραμμένο από τον προεστώτα και τη δημογεροντία. Το έγγραφο προέρχεται από το αρχείο του ιατρού Αυγουστή Αναστασιάδη.

δ) Χαρτοσημασμένο πωλητήριο με τις υπογραφές των μελών της εκκλησιαστικής επιτροπής και της μουχταροδημογεροντίας Θεολόγου της 10ης Οκτωβρίου 1910, δηλαδή σε χρόνο πολύ μεταγενέστερο του απαγορευτικού της συντάξεως ιδιωτικών πωλητηρίων με τον αυτοκρατορικό ιραδέ του 1904 και των σχετικών απαγορευτικών διαταγών του μουτεσαρίφη Θάσου. Το έγγραφο προέρχεται από το αρχείο του Κων/νου Χιόνη.

Εκτός των εγγράφων, όμως, αποδείξεις ακλόνητες για το κύρος των ιδιωτικών πωλητηρίων αποτελούν και οι εξής αποφάσεις του Πρωτοδικείου Θάσου:

- 1) Υπ' αριθμ. 1/18.4.1896. Βάση της αγωγής ήταν ιδιωτικό πωλητήριο αγρού.
- 2) Υπ' αριθμ. 26/1896. Βάση της αγωγής και πάλι ιδιωτικό έγγραφο, χωρίς χαρτόσημο, που υποχρεώθηκε να χαρτοσημάνει ο ενάγων «για να νομοποιηθεί», καθώς και η υπ' αριθ. 31/1896, όπου υποσχετικό του ενάγοντος, επειδή δεν έφερε το νόμιμο χαρτόσημο, επιβάλλεται από το δικαστήριο πρόστιμο μισής λίρας και είκοσι παράδων για να νομοποιηθεί.
- 3) Υπ' αριθμ. 27/11.6.1896, με την οποία υποχρεώθηκε ο εναγόμενος να καταβάλει το τίμημα αγοράς ελαιοδένδρων με ιδιωτικό έγγραφο.
- 4) Υπ' αριθμ. 41/1896, με την οποία αίρεται κατάσχεση επί ακινήτων, διότι είχαν κατασχεθεί, αν και είχε μεταβιβασθεί η κυριότητα με ιδιωτικό έγγραφο.
- 5) Υπ' αριθμ. 50/1896, με την οποία ανατρέπεται πρωτόδικη απόφαση, διότι έγινε επίκληση ιδιωτικού πωλητηρίου.
- 6) Υπ' αριθμ. 134/8 Οκτωβρίου 1896 με την οποία γίνεται δεκτή αγωγή, με βάση ιδιωτικό πωλητήριο ελαιοδένδρων.
- 7) Απόφαση στη σελ. 20 του Κώδικα αποφάσεων του 1897, με την οποία τάσσονται αποδείξεις ως προς την εικονικότητα ιδιωτικού πωλητηρίου εγγράφου και
- 8) Απόφαση στη σελ. 44 του ιδίου Κώδικα, με την οποία καλούνται να εμφανισθούν στο Δικαστήριο «οι εν των πωλητηρίω εγγράφω υπογεγραμμένοι μάρτυρες».

Η επικύρωση και η αποδοχή των ιδιωτικών αυτών συμφωνητικών από το αρ-

μόδιο όργανο απονομής δικαιοσύνης, η προσβολή τους για πλαστότητα και οι αποφάσεις που τάσσουν αποδείξεις με βάση τα έγγραφα αυτά, χωρίς ποτέ να τεθεί θέμα εφαρμογής του νόμου της 28 Ρετζέπ 1291, δίνουν την ηχηρή απάντηση σ' αυτούς που αμφισβητούν το κύρος τους.

Βασική αιτιολογία των αποφάσεων του Πρωτοδικείου Καβάλας που δέχονται ότι για την απόκτηση εμπραγμάτου δικαιώματος επί ακινήτου έπρεπε να εκδοθεί τίτλος του τουρκικού κτηματολογίου, είναι η εφαρμογή του νόμου της Ρετζέπ 1291 (έτος 1875) που όριζε στο άρθρο 1 τα εξής: «*Δοθήσονται νέοι τίτλοι έντυποι, έχοντες άνωθεν τον τουργάν, δι' όλα εν γένει τα καθαράς ιδιοκτησίας κτήματα..., απαγορεύεται δε του λοιπού η εξουσία τοιούτων κτημάτων άνευ τίτλων*». Σύμφωνα με την αιτιολογία των κρινομένων αποφάσεων, ο νόμος αυτός, καθώς και το σουλτανικό διάταγμα της 17.9.1318 (έτος 1902) που όριζε ότι «*δεν ακούονται αγωγή περί αγοραπωλησιών ακινήτων, ουχί δι' εγγραφών εν τω κτηματολογίω*» και ο νόμος της 30.3.1327 (έτους 1907) που όριζε ότι κάθε μετάθεση ή αλλοίωση δικαιώματος επί ακινήτων μόνο με επίσημο έγγραφο πρέπει να αποδεικνύεται και έθετε διειτή προθεσμία για την απόκτηση τίτλων, επέβαλαν την τήρηση του συγκεκριμένου τύπου και συνεπώς οι μεταβιβάσεις ακινήτων με ιδιωτικά έγγραφα δεν είχαν νομική ισχύ.

Η θέση αυτή είναι εσφαλμένη αλλά και αυθαίρετη σύμφωνα με όσα έχουν ήδη αναπτυχθεί αλλά και για τους εξής λόγους: Με βάση τον άγνωστο στο βυζαντινορωμαϊκό δίκαιο διαχωρισμό των γαιών με το νόμο περί γαιών της 7 Ραμαζάν 1274 (έτος 1856) σε δημόσιες, επί των οποίων μπορούσαν να αποκτηθούν και ιδιωτικά δικαιώματα εξουσιάζσεως (τα λεγόμενα τεσσαρούφ) και πλην των άλλων και σε γαίες καθαρής ιδιοκτησίας (τα λεγόμενα μούλκια), χαρακτήρα που είχαν και οι λεγόμενες φορολογούμενες γαίες και τη ρύθμιση με το νόμο περί ταπίων της 8 Τζαμαλί 1275 (έτος 1857) του τρόπου μεταβιβάσεως κλπ. των δημοσίων κτημάτων (εραζιμί εμριγιέ), με την εγγραφή δηλαδή στα βιβλία του κτηματολογίου και την έκδοση του αντίστοιχου τίτλου (ταπίου), δεν προβλεπόταν ιδιαίτερος τύπος για τις γαίες πλήρους ιδιοκτησίας, όπως ήταν οι φορολογούμενες γαίες, αφού αυτές εξομοιώνονταν με τα κινητά πράγματα, σύμφωνα με το ιερό μουσουλμανικό δίκαιο. Ήταν δε «φορολογούμενες γαίες» και οι γαίες της Θάσου, αφού το νησί περιλήφθηκε στις φορολογούμενες εκτάσεις της Οθωμανικής αυτοκρατορίας και όχι στις κατακτηθείσες, στις οποίες η γη περιερχόταν στο Δημόσιο. Αλλά και η μεταγενέστερη παραχώρηση του «μουκατά» της Θάσου στον Μεχμέτ Αλή πασά, δεν έθιξε το καθεστώς αυτό. Ο νόμος της 28 Ρετζέπ 1291 (έτος 1875) που ακολούθησε, επέβαλε πράγματι την έκδοση τίτλου και για όλα τα καθαρής ιδιοκτησίας κτήματα και συστήθηκαν επιτροπές καταγραφής των κτημάτων αυτών, ενώ με το σουλτανικό διάταγμα και το νόμο που προαναφέρθηκαν έγινε υποχρεωτική η εγγραφή των αγωγών περί αγοραπωλησιών ακινήτων στο

κτηματολόγιο και ορίσθηκε ότι οι μεταβολές επί ακινήτων θα αποδεικνύονται μόνον με επίσημα έγγραφα. Ο νόμος της 28 Ρετζέπ 1291, όμως, ουδέποτε απέκτησε υποχρεωτική ισχύ, σύμφωνα με την κρατήσασα και στην Τουρκία γνώμη, αφού δεν διαλαμβάνει τίποτε σχετικά με την έναρξη της ισχύος του, σε αντίθεση με το νόμο περί γαιών, η δε κτηματογράφηση όλων των κτημάτων πλήρους ιδιοκτησίας δεν ήταν δυνατόν να ολοκληρωθεί στην προθεσμία των δύο ετών που έθεσε ο νόμος του 1907, παρά μόνον μετά πάροδο πολλών ετών, ενώ επακολούθησε η απελευθέρωση και η ενσωμάτωση στην Ελληνική πολιτεία. Αυτά δέχονται όλοι οι μελετητές της κρίσιμης περιόδου, αλλά και ο Άρειος Πάγος, με αρκετές αποφάσεις. Ενδεικτικά σημειώνω την αιτιολογία της υπ' αριθμ. 1135/1975 αποφάσεως: «Κατά τον Οθωμανικό Α. Κώδικα, οι μεταβιβάσεις των ακινήτων καθαρής ιδιοκτησίας (μουλκίων) δεν υπέκειντο σε διατυπώσεις και συνεπώς επετρέπετο η απόδειξις των και δι' ιδιωτικών εγγράφων, άτινα απετέλουν νόμιμον τίτλον μεταβιβάσεως, καθ' όσον τα «μούλκια» εξωμοιούνται προς τα κινητά και δεν εγένετο μεταγραφή της μεταβιβαστικής πράξεως, δι' ο και οι υπό του νόμου της 28 Ρετζέπ 1291 γενόμεναι μεταβολαί δεν διαφοροποίησαν τον τρόπο μεταβιβάσεως των «μουλκίων», ως εκ της διαφόρου φύσεως αυτών, προβλεπόμεναι από το ιερόν μουσουλμανικόν δίκαιον».

Πέραν αυτών, όμως, που αφορούν το νομικό καθεστώς των εδαφών που υπαγόταν στην Οθωμανική αυτοκρατορία, οι αποφάσεις του Πρωτοδικείου Καβάλας που εξετάζουμε, αγνοούν παραδόξως ότι την περίοδο από το 1813 έως το 1902 η Θάσος είχε παραχωρηθεί στον Μεχμέτ Αλή πασά και βρισκόταν κάτω από αιγυπτιακή κυριαρχία. Την περίοδο αυτή διαμορφώνεται ένα ιδιότυπο καθεστώς περιορισμένης αυτονομίας. Οι εθιμικοί κανόνες που αναπτύχθηκαν την περίοδο αυτή στη Θάσο, που το δίκαιο της Οθωμανικής αυτοκρατορίας δεν είχε ουδεμία ισχύ, δεν μπορούν να αγνοηθούν, αφού αποτέλεσαν πρωταρχική πηγή δικαίου, όπως έχει ήδη εκτεθεί. Παραπέμπω εδώ στις αναλύσεις και εργασίες εγκρίτων νομικών, τις οποίες αγνοούν επίσης οι αποφάσεις του Πρωτοδικείου Καβάλας και όλως ενδεικτικά, την ανάλυση του καθηγητή Γ. Νάκου: «Οι δικαιοίκες πράξεις που συνομολογούνται στη Θάσο σε ευρύτατη έκταση, συντάσσονται σε ιδιωτικά έγγραφα χωρίς ιδιαίτερο τύπο, στην ελληνική γλώσσα, με διατύπωση απλή και χαρακτηριστικό τη σαφήνεια της πράξεως παρά την τήρηση των τυπικών γραμματικών κανόνων». Η μεταβίβαση ακινήτων συνεχίσθηκε νόμιμα με τον ίδιο τρόπο και μετά την υπαγωγή και πάλι της Θάσου το 1902 στην Οθωμανική αυτοκρατορία, όπως αποδεικνύεται και από εγκύκλιο του πρώτου Τούρκου μουτεσαρίφη Θάσου την 29.8.1902, με την οποία εγκύκλιο δίνονται κατευθύνσεις για τη σαφή διατύπωση των πωλητηρίων εγγράφων. Οι αγοραπωλησίες με ιδιωτικά έγγραφα συνεχίσθηκαν έως το 1904, που κοινοποιήθηκε στους Θασίους ο αυτοκρατορικός ιραδές (διάταγμα) που απαγόρευε τη σύνταξή τους. Ο ιραδές αυτός δεν εφαρμόστηκε από τους Θασίους, και ο μουτεσαρίφης της

Πωλητήριο
 Σήμερον εστί προ ευμενεία Αγίου
 Δημητρίου του κορυφαία χωράβια ες
 πασίον εφικουσαν εκ τών Γεωργίου Χρύση
 σπορινομένου με τού ιδίου αγραίου και
 με τού Ιωάννη Δημητρίου τού δε κορυφαία
 είναι εκ τού εβριόματος τού Μαυραγίου -
 Ιωάννου Μαυραγίου ευμενεία τού Ιωάννη
 Μαυραγίου μετρίνα εσλα Αρδία και εμετρίοσαν
 εκ τού ταμείου της τέρως ευμενείας και εσλα
 εκ άλλων τού πωλητηρίου υπογραμμίτων τού
 της Μουχταροδημογεροντίας και εκ εσλα
 και εκ τού εφδ και είναι τίμος εφουσιόσθη
 και εκ ενδύμω κατω θυγάστου

Η Μουχταροδημογεροντία
 εφ'εχρησίω
 Η Αθηνών
 Κωδ. 7 1000
 Γεωργία γεωργία

εν διαταγή
 1910

σε εσλα
 Πωλητήριο
 Αρμ. 1000

Πωλητήριο που συντάχθηκε μετά την απαγόρευση της σύνταξης ιδιωτικών πωλητηρίων, το οποίο μάλιστα επικυρώνεται από τη Μουχταροδημογεροντία και την Εκκλησιαστική Επιτροπή.

Θάσου επανέρχεται και κοινοποιεί εκ νέου την εντολή. Οι απειλές της τουρκικής διοίκησης, όμως, δεν έφεραν κανένα αποτέλεσμα, αφού, άλλωστε, η διαδικασία καταγραφής των κτημάτων και ελέγχου των τίτλων ποτέ δεν ολοκληρώθηκε. Με τον ν. 147/1914 εξάλλου διατηρήθηκαν σε ισχύ οι υποχρεωτικές ισχύος διατάξεις του ιερού μουσουλμανικού νόμου, του νόμου περί γαιών και του νόμου περί ταπίων, όχι όμως και οι διατάξεις του ν. της Ρετζέπ, που δεν είχαν αποκτήσει υποχρεωτική ισχύ κατά τα εκτεθέντα (ΑΠ 466/57, ΝοΒ 6 σελ. 115, ΑΠ 200/1934 σελ. 565, Εφτ Θεσ/νίκης 153/1927 Θέμης ΛΗ/695).

Τα ίδια δέχεται και ο καθηγητής Κ. Βαβούσκος με γνωμοδότησή του (Αρμεν. ΜΓ' /1046). Το σχόλιο του Κ. Σούζλα στην υπ' αριθμ. 466/1957 απόφαση του

Α.Π. (NoB 6/116) ότι ο νόμος της 28 Ρετζέπ 1291 υπερίσχυε του ιερού μουσουλμανικού νόμου, ως μεταγενέστερος, δεν οδηγεί σε διαφορετικά συμπεράσματα, αφού ο νόμος της 28 Ρετζέπ 1291 ουδέποτε απέκτησε υποχρεωτική ισχύ, κατά την επικρατήσασα και στην Τουρκία ορθή ερμηνεία.

Προσθέτω εδώ ότι και η πρώτη Ελληνική διοίκηση αναγνώρισε το δικαίωμα αυτό των Θασίων και επέβαλε μόνον τη χαρτοσήμανση για όσες αγοραπωλησίες γινόταν «εφ' απλού χάρτου».

Το συμπέρασμα είναι ότι και οι υπό κρίση δικαστικές αποφάσεις, με γνώμονα την εν παντί προστασία των συμφερόντων του Δημοσίου, παραβλέπουν το υφιστάμενο την περίοδο της Τουρκοκρατίας και Αιγυπτιοκρατίας νομικό καθεστώς, παραβλέπουν την ιδιομορφία και τις ειδικές συνθήκες που επικρατούσαν στη Θάσο από πολιτική και διοικητική άποψη, παραβλέπουν την ισχύ του εθιμικού δικαίου ως πηγής δικαίου και μάλιστα σε καθεστώς ημιαυτονομίας και αγνοούν την ιστορική εξέλιξη του θεσμού των ιδιωτικών πωλητηρίων εγγράφων μέχρι τις ημέρες μας.

Οι γαίες της Θάσου μετά των δασών αυτής ήσαν, πράγματι, ιδιόκτητες και όχι δημόσιες, γεγονός που αναφέρεται και στο από 8-11-1912 υπόμνημα που υπέβαλε ο Δημ. Κλωνάρης, δικηγόρος και πρώτος βουλευτής της Θάσου, άριστος γνώστης του τοπικού εμπραγμάτου δικαίου, στον πρωθυπουργό Ελ. Βενιζέλο και στον υπουργό Εξωτερικών Λ. Κορομηλά. Στο υπόμνημα αυτό, που υποβλήθηκε όταν ξέσπασε η διαμάχη ανάμεσα στο Βακούφι και στις ελληνικές Αρχές που είχαν εγκατασταθεί στο νησί, σημειώνονται χαρακτηριστικά τα εξής: «Ότι οι φόροι και ουχί αι γαίαι της Θάσου, ως εσφαλμένως νομίζεται, είναι το αντικείμενον της γενομένης παραχωρήσεως, διότι ως εξάγεται εκ της ανέκαθεν ενασκηθείσης χρήσεως και εξ επισήμων εγγράφων, αι γαίαι της Θάσου μετά των δασών, καθαρώς ιδιόκτητοι ούσαι και ουχί δημόσιαι, δεν ήτο δυνατόν να παραχωρηθώσι εκ μέρους του Σουλτάνου, ως μη έχοντος ουδεμίαν επ' αυτών εξουσίαν, τουθ' όπερ και αυτό τούτο το Βακούφιον αναγνώρισε δι' αγοράς γαιών και διαφόρων άλλων κτημάτων παρά των κατοίκων της νήσου».

Το χαρακτηριστικό απόσπασμα από το υπόμνημα που υπέβαλε ο Δημ. Κλωνάρης στον Ελ. Βενιζέλο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Τα έγγραφα που δημοσιεύουμε προέρχονται από αρχεία οικογενειών του Θεολόγου, των Μαριών και του Κάστρου. Από το Θεολόγο προέρχονται τα αρχεία των οικογενειών Σπύρου Θεμελή, Νικολάου Βασιλικού και Κώστα Χιόνη, από τις Μαριές το αρχείο της οικογένειας Φυλαχτάκη και από το Κάστρο το αρχείο της οικογένειας Αναστασιάδη*.

Από τα δύο έγγραφα του αρχείου Θεμελή, που φέρουν τον τουρκικό ντουγρά, δημοσιεύουμε μόνο το ένα, αυτό που συντάχθηκε στο Θεολόγο στις 23-4-1872 και φέρει στο Παράρτημά μας αύξ. αριθ. 1. Πωλητήρια έγγραφα με τον τουρκικό ντουγρά διασώζονται και σ' άλλα αρχεία των οικογενειών Σουσάνας Τζιάτα, Βαγγέλη Σταμπούλη, Αυγουστή Αναστασιάδη, Νικ. Λαμπίρη κλπ., που άλλα δημοσιεύτηκαν, άλλα παρέμειναν ανέκδοτα. Στο ανέκδοτο αρχείο Φυλαχτάκη διασώζονται άλλα εννέα πωλητήρια έγγραφα που φέρουν τον τουρκικό ντουγρά. Απ' αυτά δημοσιεύουμε μόνο τέσσερα στο Παράρτημά μας, αυτά που φέρουν αύξ. αριθ. 2, 3, 4 και 5. Ακολουθεί η δημοσίευση άλλων δύο εγγράφων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον. Το από 16-2-1877 έγγραφο με αύξ. αριθ. 6 προέρχεται από το αρχείο του Ν. Βασιλικού και το από 19-2-1883 με αύξ. αριθ. 7 από το αρχείο του Αυγουστή Αναστασιάδη. Στο πρώτο αναφέρεται ότι η δικαιοπραξία πραγματοποιείται σύμφωνα με το νόμο και υπογράφεται από τους δύο προεστούς και από τον αστυνόμο του Θεολόγου, ενώ το δεύτερο είναι μια παραγγελία του Γενικού Διοικητή της Θάσου Τσοούν βέη προς το Δημοτικό Συμβούλιο του Κάστρου, σε αναφορά του Αναστασίου Αυγουστή, να ληφθεί απόφαση έχοντας υπόψη το πωλητήριο.

Στο Παράρτημά μας δημοσιεύουμε και το από 10-10-1910 πωλητήριο έγγραφο, που προέρχεται από το αρχείο του Κ. Χιόνη και φέρει αύξ. αριθ. 17, για να αποδείξουμε ότι η σύνταξη των πωλητηρίων εγγράφων συνεχίστηκε και μετά την απαγορευτική διάταξη του 1904, αφού το πωλητήριο τούτο, όπως και τα υπόλοιπα που διασώθηκαν, επικυρώνονται από τις επιτόπιες Αρχές. Πωλητήρια έγγραφα, που δεν έφεραν τη νόμιμη χαρτοσήμανσή τους, όταν προσκομίζονταν στα δικαστήρια, δεν ακυρώνονταν, επιβάλλονταν, όμως, διάφορα πρόστιμα για τη νομοποίησή τους. Για τη διαπίστωση αυτή παραθέτουμε τις υπ' αριθ. 26/1896 και 31/1896 αποφάσεις του Πρωτοδικείου Θάσου, που φέρουν αύξ. αριθ. στο Παράρτημά μας 10 και 11.

* Φωτοτυπίες των εγγράφων που μελέτησα έθεσε στη διάθεσή μου ο πρόεδρος της Εταιρείας Θεσσακών Μελετών κ. Κων/νος Χιόνης, τον οποίο και ευχαριστώ.

Πλήρη απόδειξη ότι ο νόμος της Ρετζέπ δεν ίσχυσε στη Θάσο μετά το 1875 αποτελούν οι υπ' αριθ. 1/1896, 50/1896, 27/1896, 41/1896 και 134/1896 αποφάσεις του Πρωτοδικείου Θάσου, που το αποτέλεσμα των αγωγών κρίνεται από τα πωλητήρια έγγραφα που προσκομίζονται. Οι αποφάσεις αυτές φέρουν στο Παράρτημά μας αύξ. αριθ. 8, 9, 12, 13 και 14. Δημοσιεύουμε ακόμα και δύο αναγραφές που υπάρχουν στον Κώδικα εγγραφών των αγωγών του έτους 1897, που φέρουν στο Παράρτημά μας αύξ. αριθ. 15 και 16. Από τις αναγραφές αυτές προκύπτει ότι διατάσσεται η απόδειξη της εικονικότητας ή της πλαστότητας των πωλητηρίων εγγράφων, όταν αυτά αμφισβητούνται από τους διαδίκους.

Η έκδοση των εγγράφων γίνεται στο μονοτονικό σύστημα, γιατί προβαίνουμε στη διόρθωση των ορθογραφικών λαθών. Τα φωνητικά παραμένουν ως έχουν, όπως και οι υπογραφές των συμβαλλομένων.

1

1872 Απριλίου 23

(τουρκ. ντουγράφ)

Ομόλογον διά γρόσια χιλ. 3.134, ήτοι γρόσια τρεις χιλιάδες και εκατόν τριάκοντα τέσσαρα, αριθ. 3.134, έλαβα εγώ ο υποκάτωθεν γεγραμμένος παρά του κ. Μιχάλη Θεμελή και συντροφίας με διορίαν διά ολόκληρον χρόνον και ερχόμενη η προθεσμία θέλω να τα ενχερίσω δίχως λόγον προφάσεως εις τους ιδίους και εις την διαταγήν τους και αν ήθελεν απεράσου από την προθεσμίαν θέλω πληρώσει νόμιμον τόκον προς δώδεκα τα εκατόν τον χρόνον. Διά τούτο έδωσα το παρόν χρεομόλογον εις χείρας τους διά ασφάλειαν, διά να έχουν την ισχύν εις Δικαστήριον, όστις και υποφαίνομαι.

Τη 23 Απριλίου 1872. Θεολόγου.

αθανάσης αγροπολο υποσχομι τα α(νω)θι μαρτιρο
 έγω ό παπασταβρίου Ζωγράφος
 Α. Νικολής μαρτυρό

2

1874 Δεκεμβρίου 16

Πωλητήριο ενγραφον

(τουρκ. ντουγράφ)

Διά του παρόντος ημών πωλητηρίου ενγράφου δήλον αποκαθίσταται ότι ο υποφαινόμενος Χρυσάφης Μαυροδή επώλησα εις τον κύριον Φυλαχτόν Βαρσαμά δύο ελαιόδενδρα, τα οποία το μεν ειναι εις τα Μαυρινάδικα από κάτω από τον δρόμον εις τον Σπήλιον εκτιμηθέν διά γρόσια εκατόν τριάκοντα, αριθμ. 130, το δε δεύτερον εις το Βιγλί στο αλώνι από κάτω εκτιμηθέν διά γρόσια εβδομήντα, αρ. 70, το όλον γρόσια διακόσια, αριθμός 200, τα οποία έλαβον παρά του ιδίου Φυλαχτού Βαρσαμά, καθώς και αυτός είναι τέλειος ιδιοκτήτης εις τα άνωθεν δύο ελαιόδεν-

δρα χωρίς να τον ενοχλήσει κανείς και εις ένδειξιν και ασφάλειάν του δίδω το παρόν μου πωλητήριο υπογεγραμμένον παρά των αξιοπίστων μαρτύρων ίνα έχη το κύρος και την ισχύν εν παντί δικαστηρίω και υποφαινομαι.

Μαριαίς τη 16η Δεκεμβρίου 1874

Χρησάφης Μανρωδή επώλησα τ' άνωθεν καί ως άγράφματος ύπογράφομαι διά χειρός Νικολάου Ίωαννίδου έγώ δέ σταυροποιώ. +

Ο προεστώς Μαριών Δ. Θωμαΐδη μάρτυς
γεώργιος Θεοδώρου μαρτυρώ

3

1875 Ιουνίου 5

Πωλητήριον

(τουρκ. ντουγράφ)

Δηλοποιώ ο υποφαινόμενος Γεωργάκης Δημητρίου Ιωνάς εκ χωρίου Κάστρου ότι σήμεραν απαραβιάστως επώλησα εις τον εν Μαριαίς κύριον Φυλακτόν Βαρσαμά έξι (6) ρίζας ελαιοδένδρων κείμενα ως εξής: ένα (1) εις Καρκαντζή, εν εις το ίδιον μέρος, εν (1) εις Σωτήρ Καλύβαν, εν (1) εις Παλαιάπελα, εν (1) εις Κορτινελίδιον στον λάκκον τετραδίχαλον συνορευόμενον με τον Κυπαρ. Παναγιώτου, εν (1) εις Γινοφία συνορευόμενον με του ιδίου Κυπαρίσση, άτινα εκτιμήθησαν διά γρόσια πεντακόσια αρ. (500), τα οποία έλαβον παρ' αυτού μέχρι οβολού. Όθεν εις το εξής είναι τέλειος εξουσιαστής ο ρηθείς Φυλακτός. Διό εις ένδειξιν εγένετο το παρόν πωλητήριον και υποφαινομαι.

Εν Μαριαίς τη 5η Ιουνίου 1875

γι(ω)ργάκι διμιτριο ειποσχομι τα ανουθη
Γεώργιος Δρακόντω Μάρτυς
νικόλας διμιτρι μαρτις
Αναστάσιος Νικίτα μαρτιρώ

4

1878 Ιουνίου 21

Πωλητήριον

(τουρκ. ντουγράφ)

Διά του παρόντος πωλητηρίου γράμματος δηλοποιείται ότι εγώ η υποφαινόμενη Αννούδα Βασιλείου, γυνή του ποτέ Βασιλείου Λάμπρου, επώλησα σήμεραν εις τον κύριον Φυλακτόν Βαρσαμά ελαιόδενδρα κεφάλια τέσσερα, αριθ. 4, με τας ονομασίας των· δύο (2) εις τον Τρικαράδο κατώδρομα μεγάλα, το εν δίχαλον και δύο εις το ίδιον μέρος εις το λαγκάδι διά γρόσια διακόσια δέκα πέντε, αριθ. 215, και έλαβα την αξίαν παρ' αυτού μέχρι οβολού και θέλει μεταχειρισθεί αυτά ως βούλεται. Διό και εις ένδειξιν εγένετο το παρόν πωλητήριον επικυρωμένον παρά των αξιοπίστων μαρτύρων ίνα ισχύη εν παντί δικαστηρίω και υποφαινομαι.

Μαριαίς τη 21 Ιουνίου 1876

Ἄννοῦδα βασιλείου ὑπόσχομαι τὰ ἄνωθεν καί διά τό ἀγράμματον ὑπογράφομαι διά χειρός τοῦ Δημητρίου Νικήτα ἐγώ δέ στανροποιῶ +
Ὁ προεστῶς Μαριών Δ. Θωμαΐδη μάρτυς

5

1879 Φεβρουαρίου 2

Πωλητήριον

(τουρκ. ντουγράφ)

Διά του παρόντος πωλητηρίου δηλοποιείται ὅτι ὁ υποφαινόμενος Ἰωάννης Μακεδονόπουλος ἐπούλησα σήμερον εὐχαρίστως εἰς τον κύριον Φυλακτόν Βαρσαμά τα δύο μιράδια τον πατρικόν μου ληνόν, ὁ ὁποῖος εἶναι τρία μιράδια μοιρασμένος καί ἐξ αὐτῶν τα δύο μιράδια, γνωστά κτήματά μου, καθῶς καί το ἀνάλογόν μου το χωράφιον εἰς τον Ἀσίνην εἰς την Πάραν ἐπούλησα αὐτά εἰς τον ἄνω αγοραστήν κύριον Φυλακτόν Βαρσαμά καί του λοιπού θεωρεῖται ὁ ἴδιος τέλειος ἐξουσιαστής αὐτῶν, ἐγώ δε καί πας συγγενής καί κληρονόμος μου εἴμεθα ἀπαλλοτριωμένοι αὐτῶν, των ὁποίων την ἀξίαν ἔλαβον μέχρι ὀβολού καί εἰς ἐνδειξίν υποφαινομαι.

Μαριαίς 2 Φεβρουαρίου 1879

Ἰωάννης Μακεδονόπουλος ἐπούλησα τὰ ἄνω.

Ὁ ληνός εἶναι ὁμοῦ μέ τήν ἄνω καί κάτω περιοχὴν αὐτοῦ δύο μιράδια ὡς ἄνω. Ὁ ἴδιος Ἰ. Μακεδονόπουλος.

Ὁ προεστῶς Μαριών Δ. Θωμαΐδη μάρτυς

6

1877 Φεβρουαρίου 16

Διά ἐν συμφωνητικόν ὅπου ἔχου με τον Μεμέτ πασά ἀπού Καβάλα διά τα ελαιόδενδρα εἰς χωρίον Βαβακιά καί Παλίρι με ἐνοίκιον διά ἐξαετίαν, ἐπειδή καί μετά το συμφωνητικόν μου ἐξ αὐτῶν ἐπώλησεν εἰς τον Νικόλαον Βασιλείου εἰς το χωρίον καί Βαβακιά καί ἐπειδή δυνάμει του νόμου το συμφωνητικόν μου ἰσχύει, ὡς ἐκ τούτου σήμερον ἔδωσα το παρόν μου εἰς τον Ν. Βασιλείου ὅτι του λοιπού οὐδεμίαν ἀπαιτήσιν ἔχου παρ' αὐτοῦ διά τα ἄνου εἰρημένα ελαιόδενδρα καί εἰς ἐνδειξίν υποφαινομαι.

Τη 16 Φεβρουαρίου 1877 Θεολόγου

σταμάτις ἀναγνώστου

Δ. Χ*γιαξή μαρτηρῶ

Ὁ κυρεστάς

Σωτήρης Ἰωάννου μαρτυρῶ μεμουροῦ

Χαλίλ ἐφενδης μάρτυς

(τ.σφρ.)

7

1883 Φεβρουαρίου 19

Την υμετέραν εξοχότητα ταπεινώς προσκυνώ

Ο υποφαινόμενος εμφανίζομαι διά της ταπεινής μου αναφοράς ίνα καθυποβάλλω τη υμ. εξ. τα εξής:

Παρά του εγγωρίου μας Δημητρίου Πουπρούδη ηγόρασα μερικά κτήματα διαλαμβανόμενα εις το δοθέν προς εμέ πωλητήριόν του υπογεγραμμένον παρά προεστώτος, δημογεροντίας και εν γνώσει αδελφών του· εφ' όλων δε αυτών των κτημάτων υπάρχει εν χωράφιον το οποίον ήτον της αδελφής των και η αδελφή των επούλησε αυτό εις εν αδελφόν τους Θεόδωρον, και ο αδελφός αυτός αφού απεβιώθη και άκληρος ων εκληρονόμησαν τα κτήματά του όλοι οι αδελφοί του, και επειδή ο ειρημένος Δημήτριος Πουπρούδης έλαβεν αυτό μερίδιόν του και δυνάμει ως κτήμα του με επώλησε αυτό. Σήμερον δε βλέπω τον Δημήτριον Καρτάλην και καλλιέργησε το χωράφιον ως ίδιον ιδικόν του λοιπού· οσάκις τον επέπληξα να αποσυρθεί, αυτός ουδόλως δεν ήθελεν ακούσει. Διά τούτο προστρέχω και θερμοπαρακαλώ τη υμ. εξ. όπως ευαρεστηθή και προσκαλέση τον ρηθέντα Δημήτριον Καρτάλην να με αποδοθεί το ανήκοντι δίκαιόν μου. Ευελπιστώ θα ενεργήσετε τω δέοντι [και] και θα ευγνωμονώ εφ' όρου ζωής μου. Διατελώ μετά του ανήκοντος βαθυτάτου σεβασμού.

Κάστρω τη 20 Φεβρουα. 1883

Της Υμετέρας Εξοχότητος ταπεινώς θεράπων

Αναστάσιος Αυγουστή

Η εξακριβωσις της ανωτέρω υποθέσεως ανατίθεται εις το Δημοτικόν Συμβούλιον της χώρας Κάστρου, το οποίον πρέπει να λάβει υπ' όψιν του το πωλητήριον και αποφασίσει.

Εν Κάστρω τη 19* Φεβρ. 1883

Ο Γεν. Διοικητής Θάσου

Τοσσούν Βέης

(τ. σφρ.)

* Η παραγγελία του Γεν. Διοικητή δίνεται στις 19-2-1883, ενώ η αναφορά είναι γραμμένη στις 20-2-1883. Η διαφορά αυτή εξηγείται, γιατί ο ιδιώτης χρησιμοποιεί το παλιό ημερολόγιο, ενώ η διοίκηση το νέο.

8

Αριθ. 1/1896 απόφ. του Πρωτ. Θάσου

Το Πρωτοδικείον Θάσου συγκείμενον εκ του προέδρου Μ. Χακή, των παρόντων Γεωργίου Σ. Αλετρά και Γιαξή Χ[#] Σταματίου συνεδρίασε δημοσία την 18 Απριλίου 1896, ημέρα Πέμπτην, ώρ. 7 μ.μ., ίνα δικάση την κάτωθι υπόθεσιν του

ενάγοντος Σταματίου Λασκαρίδη, κατοίκου Ποταμίας, παραστάτος διά του γενικού πληρεξουσίου του Δ. Οικονομίδου, κατοίκου Λιμένος, δικηγόρου, δυνάμει του υπό ημερομ. 27 Ιουνίου 1891 και αριθ. 20 γενικού πληρεξουσίου επικυρωμένου εγγράφου· μεταξύ της εναγομένης Μαρούδας παπα-Νικολάου, κατοίκου Παναγίας, μη εμφανισθείσης, αν και νομίμως εκλητεύθη· επί τη αιτήσει του πληρεξουσίου του ενάγοντος το δικαστήριο προέβη εις την ερημοδικίαν αυτής και διόρισε συνήγορον τον Γεώρ. Σωτηριάδη, κάτοικον Λιμένος, με ήμισυ μετζίτιον.

Ανεγνώσθη η υπό ημερομ. 18 Φεβρουαρίου 1895 και αριθμ. 3 αγωγή του ενάγοντος, ης η έννοια ότι δυνάμει πωλητηρίου φέροντος ημερομ. 20 Ιανουαρίου 1891 η εναγομένη του μετά του αποβιώσαντος συζύγου της παπα-Νικολάου τω επώλησαν χωράφιον εις Λιμένα του οποίου το καλύτερον μέρος το αφαιρεί ο εκ Παναγίας Β. Κοσμάς· πολλάκις δε εις τους πωλητάς είπε να συμβιβάσουν μετά του Β. Κοσμά και τω παραδώσωσιν ολόκληρον το χωράφιον, αλλ' ουδέποτε εισηκούσθη η παρατήρησις του· ήδη εγκαταλείπει αυτό και εξητήσατο να κλητευθεί η εναγομένη νομίμως και υποχρεωθεί να τω επιστρέψει τα χρήματα μετά των τόκων υπηρεμερίας και εξόδων.

Ανεγνώσθη και το υπό ημερομ. 20 Ιανουαρίου 1891 πωλητήριο δι' ου ο παπα-Νικόλαος και Μαρούδα παπα-Νικολάου πωλούν εις τον Σταμάτιον Λασκαρίδη εν κομμάτιον τσαϊριον εις Λιμένα «Αρκούδαν» με την άκραν που έχει εις το επάνω μέρος, συγκείμενον, καλλιεργημένον και ακαλλιέργητον, από στρέμματα ως έγγιστα τέσσαρα και συνορευόμενον από το κάτω μέρος με τσαϊριον Β. Κοσμά...

(Λόγω ερημοδικίας εκδόθηκε απόφαση υπέρ του Σταματίου Λασκαρίδη. Την απόφαση αυτή ανέκοψε η Μαρούδα παπα-Νικολάου, ανακοπή που έγινε αποδεκτή με την υπ' αριθ. 50/1896 απόφαση του Πρωτ. Θάσου, λόγω ερημοδικίας αυτή τη φορά του Σταμ. Λασκαρίδου, την οποία και παραθέτουμε).

9

Αριθ. 50/1896 απόφ. του Πρωτ. Θάσου

Το Πρωτ. Θάσου συγκείμενον εκ των ιδίων δικαστών συνεδρίασε δημοσία την 8 Ιουλίου 1896, ημέραν Δευτέραν, ώραν 7 μ.μ., ίνα δικάση την κάτωθι υπόθεσιν της ανακοπτούσης Μαρούδας παπα-Νικολάου, κατοίκου Παναγίας, παρασταθείσης αυτοπροσώπως, μεταξύ του ανακοπτομένου Σταματίου Λασκαρίδου, κατοίκου Παναγίας, κτηματίου, μη εμφανισθέντος, αν και εκλητεύθη νομίμως, του οποίου το δικαστήριο τη αιτήσει της ανακοπτούσης προέβη εις την ερημοδικίαν και διόρισε συνήγορον τον Δ. Κλωνάρην εκ Λιμένος, δικολάβον, με 1/2 μετζίτιον.

Ανεγνώσθη η υπο ημερ. 10 Ιουνίου 1896 και αριθ. 162 εμπροθέσμως δοθείσα αίτησις ανακοπής της ανακοπτούσης, ης η έννοια ότι η ανακόπτουσα την υπό αριθ. 1 και ημερ. 23 Μαΐου 1896 ερήμην απόφασιν του Πρωτ. Θάσου διά τον λόγον ότι ουδεμίαν γνώσιν έχει της παρά του συζύγου της ενεργηθείσης προς τον ανακοπτόμε-

νον πωλήσεώς του εις Αρκούδα περ. Λιμένος τσαϊριού και διότι του κτήματος αυτού ουδεμίαν κυριότητα είχεν, ούτε προς πώλησιν, όντος καθαρά ιδιοκτησία της συζύγου του. Εξαιτείται την καθ' ολοκληρίαν ανατροπήν αυτής. Ο συνήγορος ηρηθήητας ενστάσεις ταύτης. Το δικαστήριον έδωκε πέρας εις την διαδικασίαν.

Σκεφθέν

Επειδή κλητευθείς ο ανακοπτόμενος νομίμως διά την σημερινήν δικάσιμον δεν ενεφανίσθη, κατά το 159 άρθ. Πολ. Δικ. ανατρέπεται η υπό ημερ. 23 Μαΐου 1896 και αριθ. 1 ερήμην υπέρ του Σταματίου Λασκαρίδου πρωτόδικος απόφασις του Πρωτοδικείου Θάσου. Απεφασίσθη παμψηφεί την 8 Ιουλίου και απηγγέλθη δημοσίως την ιδίαν επιδεκτικήν ανακοπήν.

11 Ιουλίου 1896
Ο Πρόεδρος
Μ. Χακή

Οι Πάρεδροι
Γιαξής Χ#Σταματίου
Χ. Δημητριάδης

Ο Γραμμ.
Γρ. Δ. Χ#Κωσταντινίδης

10

Αριθ. 26/1896 απόφ. του Πρωτ. Θάσου

Το Πρωτοδικείον Θάσου ως Εμποροδ(ικείον) συγκείμενον εκ του προέδρου Μ. Χακή, των παρέδρων κ.κ. Γιαξή Χ#Σταματίου και Γεωργ. Σ. Αλετρά και των επιτίμων μελών Β. Μαραγκοπούλου και Γεωρ. Σωτηριάδου συνεδρίασε δημοσία την 5 Ιουνίου 1896, ημέραν Τετάρτην, ώρ. 3 π.μ., ίνα δικάση την κάτωθι υπόθεσιν του ενάγοντος Μουσταφά Αρίφ, κατοίκου Θεσσαλονίκης, εμπόρου, παραστάντος διά του γεν(ικού) πληρεξουσίου του Ισμαήλ Χακή, κατοίκου Θεσσαλονίκης, εμπόρου, δυνάμει του υπό ημερομηνία 15 Μαΐου 1312 και αριθ. 14 γεν. πληρεξουσίου επικεκυρωμένου εγγράφου· μεταξύ του εναγομένου Νικολάου Παπουτσή, κατοίκου Θεολόγου, παραστάντος αυτοπροσώπως.

Ανεγνώσθη η υπό ημερομ. 23 Μαΐου 1312 και αριθ. 85 αγωγή του ενάγοντος, ης η έννοια ότι παρά του εναγομένου του έχει λαμβάνειν από υπόλοιπον συμβολαίου γρόσια 500 και διά γραμματίου έλαιον οκάδας εκατόν· και διότι αποποιείται την πληρωμήν να κλητευθεί νομίμως και καταδικασθεί εις την πληρωμήν αυτών μετά των τόκων και εξόδων.

Ανεγνώσθη το υπό ημερομ. 3 Οκτωβρίου 1892 συμφωνητικόν έγγραφον, όπερ, διότι δεν έφερε το ολικόν χαρτόσημον, υπεβλήθη εις δέκα τρία γρ. πρόστιμον και εδώσασι πάραυτα χαρτόσημον διά να νομοποιηθεί...

11

Αριθ. 31/1896 απόφ. του Πρωτ. Θάσου

Το Πρωτοδικείον Θάσου ως Εμποροδικείον συγκείμενον εκ των ανωτέρω

δικαστών συνεδρίασε δημοσία την 13 Ιουνίου 1896, ημέραν Πέμπτην, ώρ. 2 π.μ., ίνα δικάση την κάτωθι υπόθεσιν του ενάγοντος Κων. Ιωάννου, κατοίκου Παναγίας, εμπόρου, παραστάντος διά γεν. πληρεξουσίου του Δ. Οικονομίδου, κατοίκου Λιμένος, δικηγόρου, δυνάμει του υπό ημερομ. 12 Ιουνίου 1312 και αριθ. 27 γεν. πληρεξουσίου επικεκυρωμένου εγγράφου· μεταξύ του εναγομένου Θεοδώρου Ιωάν. Καρκαλέμη, κατοίκου Θεολόγου, παραστάντος αυτοπροσώπως, κτηματίου.

Ανεγνώσθη και υπό ημερομ. 18 Μαΐου 1895 και αριθ. 75 αγωγή του ενάγοντος, ης η έννοια ότι ο εκ Θεολόγου Θεόδωρος Γ. Κόνσολας τω οφείλει διά γραμματίου ληξιπροσθέσμου γρ. 1852, χίλια οκτακόσια πενήντα δύο, δι' άπερ εγγυάται ο εκ του αυτού χωρίου κτηματίας Ιωάν. Καρκαλέμης· επειδή αμφοτέροι αποποιούνται την πληρωμήν, ενάγει τον εγγυητήν εξαιτουμένου να προσκληθεί νομίμως εις ορισμένην δικάσιμον προς συζήτησιν και καταδικασθεί εις την πληρωμήν αυτών μετά των τόκων και εξόδων.

Ανεγνώσθη και το υπό ημερομ. 28 Νοεμβρίου 1895 άτοκον και ληξιπρόθεσμον γραμματίον, δι' ου ο Θεόδωρος Γ. Κόνσολας υπόσχεται να πληρώσει τη διαταγή του Κ. Ιωάννου μεθ' ημέρας τριάκοντα ... διά το υπόλοιπον ευθύνεται συνωδά το υπό ημερομ. 29 Νοεμβρίου 1895 πέντε υποσχετικόν του ενάγοντος, όπερ, διότι δεν έφερε το νόμιμον χαρτόσημον, υπεβλήθη και ημίσειαν λίρ(αν) Οθωμ. πρόστιμον και είκοσι παράδων χαρτόσημον διά να νομοποιηθεί...

12

Αριθ. 27/1896 απόφ. Πρωτ. Θάσου

Το Πρωτοδικείον Θάσου συγκείμενον εκ του προέδρου κ. Μ. Χακή και των παρέδρων κ.κ. Γιαξή Χ^α Σταματίου και Χρ. Δημητριάδου συνεδρίασε δημοσία την 11 Ιουνίου 1896, ημέραν Τρίτην, ώραν 2 π.μ., ίνα δικάση την κάτωθι υπόθεσιν του ενάγοντος Νικολ. παπα-Δημητρίου, κατοίκου Παναγίας, παραστάντος αυτοπροσώπως· μεταξύ του εναγομένου Αθανασίου Βασιλικού Καραθανασίου, κατοίκου Παναγίας, μη εμφανισθέντος, αν και νομίμως εκλητεύθη· επί τη αιτήσει του ενάγοντος το δικαστήριον προέβη εις την ερημοδικίαν αυτού και διόρισε συνήγορον τον Δ. Κλωνάρην, κάτοικον Λιμένος, δικολάβον με ήμισυ μετζίτιον. Ανεγνώσθη η υπό ημερομ. 30 Απριλίου 1896 και αριθ. 46 αγωγή του ενάγοντος, ης η έννοια ότι παρά του εναγομένου του διά πωλητηρίων εγγράφων ηγόρασε οκτώ ελαιόδενδρα κατά την περιφέρειαν Λιμένος διά γρ. πεντακόσια εβδομήκοντα· επειδή όμως τα κτήματα ταύτα τυγχάνουσι άλλων ιδιοκτησίας, τα μεν εγχωρίων των τινών, τα δε της μητρός του εναγομένου, οίτινες και τους καρπούς λαμβάνουσι, εξητήσατο να κλητευθεί νομίμως και καταδικασθεί ή εις την επιστροφήν των χρημάτων του μετά των τόκων και εξόδων και εκατόν εξήκοντα πέντε γρ. τρεχ(ούμενα) εξόδων καλλιεργείας ή εις την εξίσωσιν των μετρηθέντων αυτώ

προς τον ενάγοντα πεντακόσια εβδομήκοντα γρόσια τρεχ(ούμενα), τίμημα των εν τοις πωλητηρίοις διαλαμβανομένων ελαιοδένδρων, και εκατόν εξήκοντα πέντε γρ. τρεχ. διά καλλιέργειας των ρηθέντων ελαιοδένδρων, ή παραδώσει άλλα ελαιοδένδρα προς εξίσωσιν αυτών, πληρώσει τα δικαστικά έξοδα και τέλη με το της ανακοπής δικαίωμα. Εκρίθη, απεφασίσθη παμψηφεί την 11 Ιουνίου και απηγγέλθη δημοσίως την ιδίαν ερήμην του εναγομένου και ενώπιον του ενάγοντος τη 12 Ιουνίου 1896.

Ο Πρόεδρος
Μ. Χακή

Οι Πάρεδροι
Γιαξής Χ[#] Σταματίου
Χ. Δημητριάδης

Ο Γραμμ(ατεύς)
Γεώρ. Δ. Θωμαΐδης

13

Αριθ. 41/1896 απόφ. του Πρωτ. Θάσου

Το Πρωτ. Θάσου συγκείμενον εκ των ιδίων δικαστών συνεδρίασε δημοσία την 2 Ιουλίου 1896, ημέραν Τρίτην, 7 μ.μ., ίνα δικάση την κάτωθι υπόθεσιν της εναγούσης Τάρσας Βαγή μεταξύ του εναγομένου Κώττα Βασιλείου, κατοίκων Καλλιράχης, παραστάντων αυτοπροσώπως.

Ανεγνώσθη η υπό ημερομ. 12 Ιουνίου 1895 και αριθ. 27 αίτησις άρσεως κατασχέσεως της εναγούσης έχουσα ως εξής: Ο εναγόμενος διά χρέος του ποτέ συζύγου της Βαγής Στεργίου κατέσχεν εν χωράφιον εις Καντακήρατα περ(ιφερείας) Καλλιράχης με 60 καθερίδια, ήμερα και άγρια, ως έγγιστα, όπερ είναι ιδιόκόν της, εξαιτουμένη την άρσιν αυτής της ενεργηθείσης κατασχέσεως.

Ανεγνώσθη και το υπό ημερομ. 2 Απριλίου 1891 πωλητήριο έγγραφον, δι' ου ο Βαγής Στεργίου πωλεί τη Τάρσα Βαγή εν περιβόλιον εμβολαδίων αγρίων και ήμέρων εις την ομαλιά περ. Καλλιράχης συνορεύον με Λάμπρου Ανδρέου, με καλογερικά δένδρα και Αρσένιον Ελευθερίου εν αμπέλιον πλησίον των αδελφών Αν. Μαρίνου και μια τοπουθισία πλησίον της οικίας Λάμπρου Ανδρέου και Αργυρού Ιωάννου διά γρ. τρεχ. 3.000. Ο εναγόμενος έχων τον λόγον κατέθεσεν ότι δεν έχει ν' αντείπει τίποτε. Το δικαστήριο έδωκε πέρας εις την διαδικασίαν. Σκεφθέν. Επειδή εκ της γενικής διαδικασίας και πωλητηρίου εγγράφου αποδεικνύεται ότι το εις Καντακήρατα χωράφιον με τα εν αυτώ καθερίδια, ήμερα και άγρια, είναι κτήμα της εναγούσης και επειδή αλλότριον κτήμα δεν κατάσχεται, διά ταύτα το δικαστήριο δεχόμενον την υπό ημερ. 12 Ιουνίου 1896 και αριθ. 27 αίτησιν της εναγούσης Τάρσας Βαγή, αίρει την επί του κτήματος αυτού ενεργηθείσαν κατάσχεσιν παρά του Κώττα Βασιλικού. Απεφασίσθη παμψηφεί την 2 Ιουλίου και απηγγέλθη δημοσίως την ιδίαν ενώπιον των διαδίκων.

ντος, ης η έννοια ότι έχει υπό την κυριότητα και κατοχήν του δύο ελαιόδενδρα εις Λιμένα θέσιν «Πατάργια»· εξ αυτών το εν προ τεσσάρων ετών η εναγομένη του συλλέγει τον καρπόν σφετεριζομένη και αυτόν και την κυριότητα του ελαιόδένδρου διαμφισβητούσα, εξητήσατο να κλητευθεί νομίμως και καταδικασθεί να απέχει του ελαιόδένδρου, πληρώσει συνάμα και τα δικαστικά έξοδα. Ανεγνώσθη και το υπό ημερ. 16 Φεβρουαρίου 1889 πωλητήριον έγγραφον δι' ου ο Αναγνώστης Αυγουστή επώλησε δύο ελαιόδενδρα προς τον Κων. Ιωάννου εις θέσιν «Πατάργια» εντός του χωραφίου Σωτηρίκα συνορευόμενα με λάκκον και Φιλίππου Σωτηρέλη διά γρόσια διακόσια εβδομήκοντα.

Ερωτηθείς ο πληρεξούσιος του ενάγοντος αν έχει άλλο τι ν' αναπτύξει, επάνελαβε τα της αιτήσεώς του.

Η εναγομένη κατέθεσεν ότι πράγματι ο ανήρ της επώλησε προς τον ενάγοντα δύο ελαιόδενδρα, τα οποία και είχεν ο ενάγων υπό την κατοχήν του, αλλ' ήδη ούτος εγκαταλείπει το εν εξ αυτών και λαμβάνει άλλον· επομένως να ερωτηθεί ο εκτιμητής.

Το Δικαστήριον απεφάσισε ίνα μεταβή επιτοπίως ο εκτιμητής Γιαν. Κλωνάρης και υποδείξει τα εν λόγω παρά του αποβιώσαντος Αναγν. Αυγουστή πωληθέντα ελαιόδενδρα και υποβάλλει την απαιτουμένην έκθεσίν του· και ανέβαλε την υπόθεσιν διά την 8 Οκτωβρίου ιδίαν ημέραν, ώρ. 9 μ.μ., καθ' ην ενεφανίσθησαν ό τε πληρεξούσιος του ενάγοντος και εναγομένη.

Ανεγνώσθη η υπό ημερ. 8 Οκτωβρίου 1896 έκθεσις του εκτιμητού Γιαννάκη Κλωνάρη, ης η έννοια ότι μεταβάς εις «Πατάργια» παρατήρησε τα εξής: Εις την θέσιν εκείνην υπάρχουν ελαιόδενδρα τρία· εκ των τριών τα δύο ανήκουν εις τον Κ. Ιωάννου, το δε τρίτον εις τον Β. Σούλτον· το ελαιόδενδρον το οποίον ισχυρίζε-

Η. Δικαστ. του ημερ. 16. Φεβρ. 1889. 4. 4.
 Λιμένα. Ταύτα· εν τω υπό ημερ. 8. Οκτ. 1896. ενόμα
 με τω εκτιμητῶ Δ. Γιαν. Κλωνάρη, αποδ. αὐτῶν, οὐκ αὐ
 τῶν ελαιόδένδρα εἶνε, τῶν ἐνάγοντος Κων. Ιωάννου συλλε
 γει. αὐτῶν τῶν ἀποβιώσαντος ἀνδρῶν τῶν ἐναγομένης ἀδελφ.
 Αὐγουστή. ἀναγνῶσθη τῶν ὑπὸ ημερ. 16. Φεβρ. 1889. οὐ
 πωλητῶν ἐγγράφων. Εἰς ταύτα.
 Πάργια· ἐν τῶν ὑπὸ ημερ. 8. Οκτωβρ. 1896. ἡμέρ. 9. 9.
 ἀνεγνῶσθη τῶν ἐνάγοντος. καὶ καὶ τῶν ὑπὸ ημερ. 16. Φεβρ.
 1889. πωλητῶν ἐγγράφων καὶ κατασκευῶν
 ἐναγομένης. καὶ ἐπὶ ταύτα εἶναι τῶν ἐν τῶν ἐλαιόδένδρα

Το διατακτικό της υπ' αριθ. 134/1896 απόφασης του Πρωτ. Θάσου, που αναφέρει ότι η πώληση αποδεικνύεται «δυνάμει του υπό ημερ. 16.2.1889 πωλητηρίου εγγράφου».

ται η εναγομένη ότι είναι του Κων. Ιωάννου ανήκει εις τον Β. Σούλτον· αυτή δε ουδέν εκεί πλησίον ελαιόδενδρόν της έχει.

Ερωτηθέντες ό τε πληρεξούσιος του ενάγοντος και εναγομένη αν έχουν τι ν' αναπτύξουν, κατέθεσαν ότι δεν έχουν και το Δικαστήριο έδωκε πέρας εις την διαδικασίαν και ανέβαλε την αγγελίαν της αποφάσεώς του διά την 9 Οκτωβρίου, ημέραν Τετάρτην, ώρ. 7 μ.μ.

Σκεφθέν. Επειδή εκ της υπό ημερ. 8 Οκτωβρίου 1896 εκθέσεως του εκτιμητού Γιαν. Κλωνάρη αποδεικνύεται ότι τα εν λόγω ελαιόδενδρα είναι του ενάγοντος Κων. Ιωάννου, πωληθέντα παρά του αποβιώσαντος ανδρός της εναγομένης Αναγ. Αυγουστή δυνάμει του υπό ημερ. 16 Φεβρουαρίου 1889 πωλητηρίου εγγράφου. Διά ταύτα.

Δέχεται την υπό ημερ. 2 Οκτωβρίου 1896 και αριθ. 377 αγωγήν του ενάγοντος ως και το υπό ημερ. 16 Φεβρουαρίου 1889 πωλητήριο εγγράφον και διατάσσει την εναγομένην να άρη χείρα εκ των εν λόγω ελαιοδένδρων, πληρώσει συνάμα και τα δικαστικά έξοδα και τέλη. Εκρίθη, απεφασίσθη παμψηφεί την 9 Οκτωβρίου και απηγγέλη δημοσίως την ιδίαν ενώπιον του πληρεξουσίου του ενάγοντος και της εναγομένης τη 10 Οκτωβρίου 1896.

Ο Πρόεδρος
Μ. Χακήμ

Οι Πάρεδροι. Τα επίτιμα μέλη
Χ. Δημητριάδης
Γιαξής Χα^α Σταματίου

Ο Γραμμ.
Γ.Δ. Θωμαΐδης

15

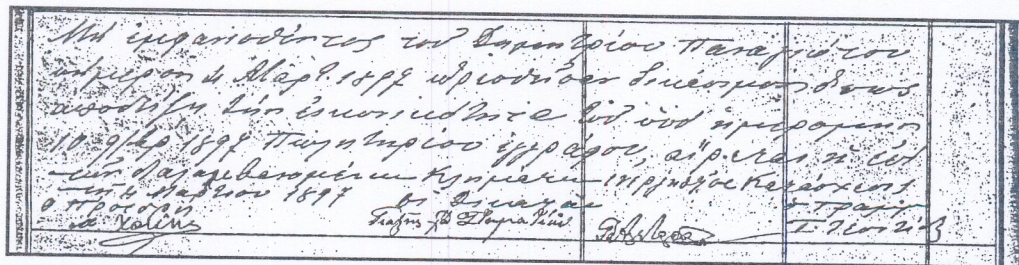
1897 Μαρτίου 4

Μη εμφανισθέντος του Δημητρίου Παναγιώτου σήμεραν 4 Μαρτ. 1897 ωρι-
σθείσαν δικάσιμον όπως αποδείξη την εικονικότητα του υπό ημερομ. 10 9/βρίου
1897 πωλητηρίου εγγράφου, αίρεται η επί των διαλαμβανομένων κτημάτων ενεργηθείσα κατάσχεσις.

Τη 4 Μαρτίου 1897
Ο Πρόεδρος
Μ. Χακή

Οι Δικασταί
Γιαξής Χα^α Σταματίου
Γ. Αλετράς

Ο Γραμμ.
Γ. Λεοντίδης

Απόρριψη αγωγής για εικονικότητα πωλητηρίου εγγράφου.

